

ת"פ 7624/08/15 - מדינת ישראל נגד אחמד סואעד

בית המשפט המחוזי בחיפה
ת"פ 7624-08-15 מדינת ישראל נ' סואעד
בפני כבוד השופט אבי לוי
המאשימה
מדינת ישראל
נגד
הנאשם
אחמד סואעד

גזר דין

כללי

ביום 29 בנובמבר הודה והורשע הנאשם, מר אחמד סואעד, בשתי עבירות, אשר נכללו בכתב-אישום אשר הוגש נגדו, ואשר עניינם - קשירת קשר לביצוע פשע, בניגוד לסעיף 499(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "**חוק העונשין**") וסיוע לחטיפה, בניגוד לסעיפים 369 ו-31 לחוק העונשין. ההודאה באשמה באה לאחר שנשמעו לפניי ראיות עת ביקשה התביעה להוכיח את העובדות אשר נכללו בכתב-אישום המקורי, אשר הוגש נגד הנאשם אך לבסוף, מצאה לנכון לערוך שינוי מהותי בכתב-אישום, באורח אשר אפשר לנאשם לקבל על עצמו אחריות לאמור בו.

עובדות כתב-האישום המתוקן

העובדות, אשר יוחסו לנאשם בכתב-האישום המתוקן היו אלו -

באסל וסאגר ג'ואמיס הם אחים. הנאשם וענאן סמאכה הם חבריהם. במהלך שנת 2015 יצר מ', קטין יליד שנת 1997 (להלן: "**המתלונן**") קשר עם אחותם של באסל וסאגר הנ"ל. ביום 20.7.15 בשעת אחר-הצהריים, קשרו הארבעה: באסל, סאגר, ענאן והנאשם לחטוף את המתלונן כדי שבאסל, סאגר וענאן יוציאו לפועל תכנית לפגוע בגופו של הקטין ולאיים עליו לבל ימשיך לשוחח עם האחיות. תכניתם כללה הבאת הקטין באמצעי תרמית, שיופעלו כלפיו על-ידי סאגר, לשטח פתוח בשפרעם, שאליו יגיעו גם באסל וענאן לצורך מימוש התוכנית. בהמשך, שוחח סאגר פעמיים, עם המתלונן וביקש ממנו, באמתלת-שווא שיסיעו ברכבו לצורך קבלת כסף מהמעסיק שלו. המתלונן לא נעתר לבקשה זו. לפיכך, בשעה 21:30 לערך נסעו הארבעה במכוניתו של ענאן כדי לאתר את המתלונן. משהבחינו בו, הסכימו שסאגר יפנה אליו ויבקש ממנו להסיעו ברכבו לביתו, מתוך מגמה להוליכו לנקודת המפגש. המתלונן נעתר לבקשה ואף צירף לנסיעה את חברו עבד קדרי. באסל וענאן הצטיידו מבעוד מועד ברובה מאולתר, במחסנית ובכדורים לנשק ועלו לרכב שבו ישב הנאשם. מנקודה זו ואילך בכתב-האישום אין הדברים מיוחסים לנאשם כלל. הם הגיעו למקום המפגש שם כבר שהו סאגר, המתלונן ועאבד קדרי ברכבו של המתלונן. באסל הורה למתלונן להסיע את רכבו אל כביש צדדי, המוביל לשטח פתוח בין השכונות והמתלונן עשה כן. ענאן הסיע את רכבו בעקבות רכבו של המתלונן. לאחר נסיעה קצרה בשטח הפתוח, דרש באסל מהמתלונן לעצור ולצאת מהרכב. המתלונן, באסל וסאגר יצאו מהרכב. עבד נותר בסמוך לרכבו של המתלונן. באסל שאל את המתלונן אם איננו יודע מה הוא מבקש ממנו ואף קללו. משהמתלונן השיב בשלילה, תקף סאגר את המתלונן, אשר נפל ארצה; סאגר ובאסל המשיכו לתקפו במכות ובבעיטות בעודו שרוע על הארץ. בשלב

כלשהו הוצא הנשק מהרכב ואדם רעול-פנים ניגש אל המתלונן וכיוון לעברו את הנשק, ואף הצמידו לראשו תוך השמעת דברי איום ואף ירה מספר יריות לכיוון השטח הפתוח. רעול הפנים ועימו שני האחים המשיכו להכות ולבעוט במתלונן בעודו שרוע על הארץ. בהמשך, כיוון סאגר את הנשק לעברו ואף ניפץ את השמשה הסמוכה למושב הנהג ברכבו של המתלונן. בד בבד, סאגר חתך את לחיו של המתלונן באמצעות סכין וגרם לו לפצע מדמם. באסל המשיך להכות בו באגרופים ולבסוף דחפו במורד הגבעה על שיחים ואבנים. התוקפים כולם עזבו את המקום כשברשותם הנשק תוך שהם מותירים את המתלונן פצוע. המתלונן נלקח אחר-כך לטיפול רפואי בבית-חולים ונמצא שהוא סובל מחבלות מרובות בפניו ובראשו, מפצע בלחיו השמאלית ומשפשופים בגפיים.

פרטי הסדר-הטיעון

הסדר-הטיעון אשר הושג בין הצדדים כולל עתירה משותפת לעניין העונש. התבקשתי להטיל על הנאשם עונש מאסר בן שישה חודשים שירוצו בעבודות שירות (בניכוי ימי המעצר הסגור), מאסר על-תנאי וקנס כספי. התובע הצהיר, שההסדר הושג לנוכח **קשיים ראייתיים משמעותיים** אשר התגלעו בראיות התביעה במהלך ניהול המשפט.

הצדדים לא הציגו בבית המשפט ראיות לעניין העונש.

טיעוני התביעה

התובע המלומד הבהיר במסגרת טיעוניו בהרחבה את הטעמים אשר הביאו אותו להיקשר בהסדר הטיעון. הוא עמד על הקשיים הראייתיים המשמעותיים אשר בפניהם ניצבה התביעה בדרכה להרשעת הנאשם בדין. הוא עמד על כך שמדובר בנאשם שאין לו הרשעות קודמות, נאשם שהוא צעיר בגילו ואשר שהה למעלה מחודשיים ימים במעצר סגור וקרוב לשישה חודשים במעצר באיזוק אלקטרוני. בהתחשב בכל אלה, ציין התובע כי התביעה עותרת לכך שיוטל עונש מאסר בפועל כמפורט לעיל, לצד עונש מאסר על תנאי וקנס כספי.

טיעוני ההגנה

הסנגור המלומד עתר לכך שאכבד את הסדר הטיעון. הוא ציין כי הוא התלבט טרם שנקשר בהסדר הטיעון, אך לבסוף מצא שהאיזון הנכון של שיקולי מרשו מצדיקים קבלת אחריות על המעשים אשר יוחסו לו בכתב האישום המתוקן במסגרת הסדר הטיעון אשר הוצע. הסנגור עמד אף הוא על הקשיים הראייתיים בתיק, על כך שמרשו בעל עבר נקי ושזו לו מעידה חד פעמית, על כך שמרשו מתנצל ונוטל אחריות מלאה על המעשים אשר בהם הורשע. הסנגור ציין כי הנאשם בא ממשפחה נורמטיבית אשר כל חבריה האחרים נקיים מהסתבכות פלילי כלשהי. הסנגור ביקש שעונש הקנס יהיה מתון בהתחשב בעובדה שהנאשם החל לעבוד רק לאחרונה והוא תומך באביו ובאימו החולה.

הנאשם בדברו האחרון הביע צער וחרטה על המעשים.

דין והכרעה

הנאשם שלפניי הורשע בכך שקשר קשר עם שלושה אחרים לחטוף אדם תוך שימוש בתואנות שווא במגמה ששניים מחבריו הקושרים יוכלו לאיים על אותו אדם לבל יעז ליצור כל קשר עם אחותם. לשם הוצאת הקשר לפועל, הצטרף הנאשם לנסיעה במטרה לאתר את המתלונן ונכח במקום עת חבריו החלו בהגשמת תכניתם הפלילית. הוא אף נכח במקום עת חבריו הצטיידו בנשק, אך מהשלב שבו הוסע המתלונן למקום המפגש דרך שלבי הכאתו, ביצוע מעשה

האיום כלפיו בנשק (בין השאר בירי) וכלה בהותרתו פצוע בזירת האירוע, אין כל אזכור בכתב-האישום כאילו הוא נכח במקום. על"י, אפוא, לצאת מנקודת מוצא, שלפיה הנאשם כלל לא נכח במקום בשלב זה. יודגש, כי בהיותו חלק מקשירת הקשר אין ניתן לנקותו כליל מאחריות למעשי האיום והאלימות שנעשו כלפי המתלונן, אף כי אחריות זו מופחתת באורח משמעותי בהתחשב בנתון, שלפיו כלל לא נכח בזירה ובעובדה, שקשירת הקשר נגעה לפעולת איום ולא לפעולה אלימה כלשהי.

הבניית הענישה והכלל בדבר כיבוד הסדרי-טיעון

עמדתי, כבר, במספר גזרי-דין על היחס המסתמן בין עקרונות הבניית הענישה, המופיעים בסימן א'1 בפרק ו' שבחוק העונשין לבין הכלל המחייב כיבוד הסדרי-טיעון, למעט במקרים חריגים (ראו לעניין זה: ע"פ 1958/98 פלוני נ' מדינת ישראל, ניתן ביום 25.12.02 - להלן: פס"ד פלוני).

לטעמי, אין זה נכון לזנוח כליל את כללי ההבניה מקום בו מוצג לפני בית-המשפט הסדר-טיעון מלא או חלקי; נכון הוא לפעול על-פי העקרונות שנקבעו בפס"ד פלוני במסגרת כללי הבניית הענישה ובאורח העולה בקנה אחד עם העקרונות המותווים שם. כך, לטעמי, גם מקום בו מוטל עונש במסגרת הסדר-טיעון, אין המותב הדין בעניין רשאי לפטור עצמו מהליכה בנתיב ההבניה, דהיינו מקביעת מתחם ענישה הולם (בהתאם לסעיף 40 לחוק העונשין) ומקביעת עונש המתאים לנאשם בהתאם לנסיבותיו, שאינן קשורות בביצוע העבירה (בהתאם לסעיף 40א לחוק העונשין).

ההלכה, המעניקה משקל רב לעצם קיומו של הסדר-טיעון כטעם להקלה בדין עשויה למצוא מקומה (במידה שנמצא שיש מקום לחרוג לקולה ממתחם הענישה) בשיקול השיקומי (סעיף 40 לחוק העונשין) או כעילה נפרדת וחריגה לסטייה מהמתחם, בגדר חריג פסיקתי לעקרונות הבניית הענישה.

לדעתי, זו הדרך הנכונה לילך בה הן מאחר שיש בה כדי לסייע למותב הדין בדבר לבחון לגופו את הסדר-הטיעון תוך התייחסות למתחם ענישה אובייקטיבי, הן מאחר שהדבר יקל על ערכאת הערעור לבחון את גזר-הדין מקום בו סתה הערכאה הדיונית מהסדר-הטיעון שהוצג לה.

עם זאת, לנוכח הכלל, שלפיו כדבר שבשגרה הסדרי-טיעון מכובדים על ידי הערכאות השיפוטיות, ניתן, לטעמי, לערוך את בחינת הבניית הענישה במקרים אלו בקצרה, ובלא צורך בירידה לרמת הפירוט המקובלת במקרים, שבהם הענישה איננה מוסכמת על-דעת הצדדים.

קביעת מתחם הענישה בעניינו של הנאשם

הערכים החברתיים, שנפגעו פועל יוצא של מעשיו של הנאשם שלפני ברורים - זכותו של אדם לכבוד ולחירות וכן להגנה על גופו מפני פגיעה מצד הזולת. מידת פגיעת מעשיו של הנאשם בערכים הללו היא בינונית-מחד גיסא, הוא קשר קשר עם נוספים לאיים על אדם אחר ואותם אחרים אף הוציאו בדיעבד את הדברים לפועל באורח חמור ופוגעני; מאידך גיסא, הנאשם "ניתק מגע" מהאירוע בשלבי הביצוע המשמעותיים שלו, וכאמור לעיל, אני מניח לטובתו שהוא בחר שלא להיוותר חלק מההוצאה לפועל של הקשר הפלילי והשתחרר הימנו.

בכל הנוגע לנסיבות הקשורות לביצוע העבירה, אין ספק שהמעשה בו הורשע הנאשם היה מתוכנן (שהרי זו מהותה של קשירת הקשר); חלקו היחסי של הנאשם היה זוטר-הוא לא היה בעל-הדבר; הוא לא יזם את קשירת הקשר; הוא לא

השתתף לבסוף בשלבים המשמעותיים של ההוצאה לפועל של מעשי אלימות חמורים. הנזק שהיה צפוי להיגרם מביצוע העבירה איננו מבוטל. כל בר-דעת מבין, שהמשמעות של קשירת קשר לאיים על אדם בהחלט עלולה להיגרר לכלל פגיעה פיזית באותו אדם. אין, לטעמי, לייחס את הנזק שנגרם בפועל למתלונן לנאשם בהתחשב בכך שהוא התנתק מהקושרים עת פנו להוצאת התכנון לפועל. סיבותיו של הנאשם לבצע את המעשה היו נעוצות ברצונו לסייע לחבריו לטפל בבעיה משפחתית אשר הטרידה אותם. הנאשם הבין את הפסול שבמעשה ויכול היה להימנע מביצועו.

אין לומר, כי בשלבים שבהם היה מעורב הנאשם, נעשו הדברים באכזריות או באלימות אף כי בהמשך, הדברים בהחלט נתגלגלו לאלימות קשה לאכזריות ולהתעללות. מדיניות הענישה בכגון דא מחמירה. קשירת קשר פלילי היא תחילתו של תהליך, אשר בהחלט עלול להסתיים בעשייה עבריינית חמורה; חטיפת אדם אף היא עבירה חמורה, המצדיקה ענישה חמורה המתבטאת בחודשי מאסר ארוכים ולעיתים אף בשנות מאסר.

סבורני, כי מתחם הענישה הראוי לעבירות, אשר בביצוען הורשע הנאשם שלפניי נע בין 6 חודשי מאסר לבין 36 חודשי מאסר לריצוי בפועל לצד עונש מאסר על תנאי, קנס ופיצויים למתלונן.

עולה אפוא מן הדברים, כי העונש המוצע במסגרת הסדר הטיעון איננו חורג ממתחם הענישה הראוי למקרים כגון דא. העונש המוצע אמנם משקף את הרף התחתון של מתחם הענישה הנהוג במקרים דומים; יחד עם זאת שיקולי התביעה להיקשר בהסדר דלעיל, פורטו לפניי, ולתפיסתי הם מאפשרים לאמץ את הסדר הטיעון כלשונו וכך אני עושה.

סוף דבר

לאור כל האמור לעיל, מצאתי להטיל על הנאשם **18 חודשי מאסר, שמתוכם יהיו 6 חודשים לריצוי בפועל בדרך של עבודות שירות בניכוי ימי מעצרו הסגור מיום 30/7/15 ועד יום 12/10/15**; להסרת ספק, תקופת מעצרו באיזוק אלקטרוני איננה נמנית בתקופת המאסר. היתרה תהא על-תנאי שלא יעבור במשך 3 שנים עבירה בניגוד לאחד הסעיפים הבאים: 369, 371, 372, 373, 374 או 374 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 או על סעיף 499(א)(1) לחוק העונשין.

כמו-כן מוטל עליו קנס בסך 2500 ₪, אותו ישלם עד יום 1 ינואר 2018. אי תשלום הקנס במועדו יגרור ריצוי מאסר בן 30 ימים תמורתו.

את עבודות השירות ירצה הנאשם ב-**"מנדל אור יעדים לצפון"** המצוי בכתובת: רח' אברהם דיניו 4, קרית חיים, חיפה. עליו להתייבב לריצוי עונשו ביום 12.6.17, שעה 8:00, ביחידת עבודות שירות, מפקדת מחוז צפון, רח' הציונות 14, טבריה.

אני מזהיר את הנאשם כי חל עליו איסור לשתות אלכוהול במהלך עבודות השירות, וכי עליו לעמוד בכל תנאי העסקתו במסגרת זו. התנהגות בניגוד לאמור תהווה עילה להפסקה מנהלית של ריצוי עונשו בדרך של עבודות שירות. משמע, מאסרו יומר לריצוי מאחורי סורג ובריח.

זכות ערעור כחוק.

העתק מגזר דין זה יועבר לעיונו של הממונה על עבודות השירות.

ניתן היום, י"ט טבת תשע"ז, 17 ינואר 2017.